

اعلام ۵ کاندیدای ایرانی برای اسکار

روز گذشته، بنیاد فارابی پنج فیلمی که نامزد نهایی برای انتخاب و معرفی به آکادمی اسکار هستند را اعلام کرد. «پیرپسر»، «رها»، «زن و بچه»، «زیبا صدایم کن» و «علت مرگ نامعلوم»؛ این پنج کاندیدا هستند. براساس اعلام روابط عمومی بنیاد سینمایی فارابی، پس از برگزاری اولین جلسه کمیته انتخاب نماینده ایران برای معرفی به آکادمی اسکار در تاریخ ۱۵ شهریورماه ۱۴۰۴ از میان ۸۴ اثر دارای شرایط و بازبینی آثار، نهایتاً پنج فیلم به عنوان لیست کوتاه جهت بررسی و انتخاب گزینه نهایی نماینده ایران، نامزد شدند. این خبر در حالی با عکس لوگوی فارابی و خانه سینما در کنار هم منتشر شده که خانه سینما در اطلاعیه‌ای رسمی اعلام کرد، با وجود همکاری برخی سینماگران معرفی شده از سوی این نهاد صنفی، برای آسیبنزدن به نماینده سینمای ایران در کمیته انتخاب فیلم برای اسکار نقشی ندارد.

جایزه افشار برای «بو اوتاس»

بو اوتاس، ایران‌شناس سوئدی، برنده سی امین جایزه ادبی و تاریخی محمود افشار شد. این جایزه به پاس بیش از ۶۰ سال پژوهش در حوزه ایران‌شناسی و خدمت به زبان فارسی به او اهدا می‌شود. بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار با اعلام این خبر اعلام کرده است: «هیئت گزینش جایزه ادبی و تاریخی بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، دکتر بو اوتاس را به دلیل خدمات ارزشمندش در تدریس و پژوهش‌های علمی انتخاب کرده است.» مراسم اهدای این جایزه روز پنج‌شنبه، ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۴ با حضور استادان دانشگاه، پژوهشگران، و علاقه‌مندان حوزه‌های ادبی و تاریخی در کانون زبان پارسی، واقع در باغ بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار برگزار خواهد شد. بنیاد دکتر محمود افشار از سال ۱۳۳۷ با هدف ترویج زبان فارسی تأسیس شده و از سال ۱۳۶۸ این جایزه را به پژوهشگران و شاعران برجسته اهدا می‌کند. عبدالحسین زرین کوب، نلسون فرای، فریدون مشیری و هوشنگ ابتهاج از برندگان مطرح پیشین این جایزه هستند.

برگزاری اختتامیه جشنواره باج نیوزها

جشنواره کاریکاتور باج‌نیوزها، به ایستگاه پایانی خود رسید و مراسم اختتامیه این جشنواره، امروز با معرفی شش اثر برگزیده از هنرمندان سراسر کشور برگزار می‌شود. در آیین اختتامیه این جشنواره که امروز، دوشنبه (۲۴ شهریورماه) با حضور چهره‌های برگزیده فرهنگ و ادب کشور، کاریکاتوریست‌ها و دیگر هنرمندان برگزار می‌شود، از خالقان شش اثر برگزیده تجلیل می‌شود. فراخوان این جشنواره خردادماه منتشر شد. در فرصت یک‌ماهه ارسال آثار، ۱۳۵ اثر از هنرمندان صاحب‌نام کشور در عرصه کاریکاتور به دبیر خانه جشنواره ارسال شد. این جشنواره با همکاری و مشارکت شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس و مرکز اطلاع‌رسانی و آموزش بورس برگزار می‌شود. از جمله هدف‌هایی که این جشنواره دنبال می‌کند، آگاه‌سازی افکار عمومی درباره ابعاد اجتماعی پدیده باج‌نیوزها و اثرات مخرب آن است. گفتنی است در حاشیه این مراسم، نمایشگاه آثار دریافت‌شده نیز در گالری استاد مرتضی ممیز برگزار و از کتاب آثار راه‌یافته به بخش مسابقه، رونمایی می‌شود.

روایت طراح

گفت‌وگو با **هادی حیدری** درباره شکایت دادستانی تهران از او برای یک کاریکاتور انتقادی که هنوز بر طرف نشده است

کارتونیست نقاد است نه مداح

عکس: رامبد رستگار

مهسا طاعنی
خبرنگار گروه فرهنگ

هادی حیدری، کارتونیست و منتقد اجتماعی برجسته، در طول ۳۰ سال فعالیت حرفه‌ای، انتقادی و مستقل در رسانه‌ها همواره سعی کرده است تا قلم‌اش را از گزند دروغ، فساد و وابستگی به یک جریان خاص پاکیزه نگه دارد. او با طراحی کاریکاتورهای تند و انتقادی، نقش خود را به عنوان صدای آگاهی‌بخش جامعه ایفا کرده و مقابل تصمیم‌های اشتباه هر دولتی از جناح‌های راست و چپ ایستاده است. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های کار حیدری، تأکید بر نقد طنازانه به جای توهین به ویژه استفاده از شوخی‌های تیز و سمبل‌های تصویری برای بیان دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی است.

آخرین جنجال پیرامون کاریکاتور انتقادی این کارتونیست، به لایحه «مقابله با محتوای خلاف واقع در فضای مجازی» مربوط می‌شود که توسط دادستانی تهران از او شکایت شد. به اعتقاد حیدری، در آن کاریکاتور نه به مردم و نه مسئولان توهین نشده؛ بلکه در نرم‌ترین حالت ممکن به لایحه‌ای که خطر جدی برای آزادی بیان بود، انتقاد شده است. حیدری در گفت‌وگو با «هم‌میهن» از چالش‌های مواجهه با فرهنگ کم‌تحملی نسبت به نقد و تفاوت‌های برداشت‌های اجتماعی نسبت به کاریکاتورهای انتقادی سخن گفته است. او همچنین تأکید دارد که نقد، حتی در قالب طنز و کاریکاتور، باید مرزهای اخلاقی خود را حفظ کرده و هرگز به توهین تبدیل نشود. حیدری به اهمیت حفظ استقلال حرفه‌ای و عدم تسلیم در برابر فشارهای سیاسی اشاره کرده و معتقد است که کاریکاتوریست‌ها و منتقدان باید به عنوان دیده‌بان جامعه شناخته شوند تا فساد و انحرافات در ساختارهای معیوب شفاف‌سازی شود.

«دادستانی تهران در حالی برای شما در خصوص طراحی و انتشار کاریکاتور انتقادی از «لایحه مقابله با محتوای خلاف واقع در فضای مجازی» اعلام جرم کرد که در دنیا برداشت‌های مثبتی به مفهوم و کارکرد حیوان «خر» در مقایسه با نگاه‌های منفی در فرهنگ ایرانی‌ها وجود دارد. همچنین کلیت آن طرح مرتبط با حکایت معروف ایرانی بود، اما همچنان واکنش‌های تند جریان‌های خاص را در پی داشت. از نظر شما منشأ این نگاه به جامعه، مردم یا برخی از مسئولان برمی‌گردد؟

از نظر من هم این تفاوت نگاه، خیلی عجیب و سوال‌برانگیز است. برخی افراد کشیدن کاریکاتور خر، الاغ و حیوان‌های دیگر را به خودشان نسبت می‌دهند و فکر می‌کنند که کاریکاتوریست قصد توهین به آن‌ها را دارد. این در حالی است که لایحه فضای مجازی بهانه‌ای برای طراحی و انتشار آن کاریکاتور بود تا انتقاد را نسبت به آن لایحه بیان کنم. همچنین مفهوم کلی آن طرح؛ مربوط به حکایت معروف ملاضرالدین بود و من هم روی خر عبارت وفاق را نوشتم تا انتقاد از تغییر مسیر این مفهوم را نشان بدهم. از آنجا که «وفاق» ناظر بر مردم نیست و صرفاً یک مفهوم است، باورم برای طراحی هم این بود که نشان بدهم وفاق به سمت دیگری حرکت می‌کند و رئیس‌جمهور هم به سمت دیگر. با این حال یک عده کاریکاتور را بهانه‌ای برای توهین جلوه دادند و مطرح کردند که به مردم توهین شده است. در صورتی که کلیت طرح به هیچ قومیت و گروه خاصی از مردم نقد یا اعتراض نداشته است. به هر حال من به عنوان کاریکاتوریست، زمانی که متوجه چنین برداشت اشتباهی از طرح شدم، بسیار تعجب کردم که چگونه عده‌ای این کاریکاتور را توهین تلقی و جنجال برپا کردند.

البته، در اینجا باید به تأثیرگذاری کاریکاتور نسبت به سایر تولیدات رسانه‌ها از جمله مقاله‌ها و گزارش‌های خبری هم اشاره کنم. آن طرح باز هم ثابت کرد که یک تصویر یا کارتون می‌تواند جای صدها مقاله و یادداشت انتقادی عمل کند و یک جریان سیاسی - اجتماعی راه بیندازد. باور منتقدان نسبت به لایحه فضای مجازی این بود که در درازمدت می‌تواند تهدیدی جدی برای آزادی بیان باشد و به قول برخی روزنامه‌نگاران، سیلی آخر این انتقادات در قالب کاریکاتور زده شد و در نهایت موجب شد تا به سرعت از مجلس پس گرفته شود.

باز هم تأکید می‌کنم که برخلاف تصور دادستانی، فرد حقیقی در آن طرح به خر تشبیه نشده بود. با این وجود، در دنیا بسیار مرسوم است که کارتونیست‌ها، سیاست‌مدارهای معروف را در سه یا چهار فریم به حیوان تبدیل می‌کنند. به عنوان مثال، یک گروه بسیار معروف کارتونیست فرانسوی یک جریان هنری به راه انداختند تا کاریکاتور سیاستمداران معروف را طراحی کنند. تبدیل فرانسوا میتران، رئیس‌جمهور سابق فرانسه به یوقلمون و پرنس چارلز به اسب از جمله این موارد است. حتی همین